

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 33. Socii in Guairania & alibi variè vexantur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

GUAIRANIA itaque se iterum erigebat, sperabantque Socii novis incrementis superioris anni cladem brevi refarcitum iri, cum trepidum nuncium adfertur, ab Mamalucorum cohorte Divi Pauli oppidum destructum, & incolas omnes in servitutem abactos fuisse. Huic oppido præerat Joannes Suarius, qui latronum ducem domum nostram jam ingressum alloquens infimis precibus rogat, ne vellet gentem novam in contemptum Christianæ fidei vexari. Plura dicere parantem, directo in ejus pectus sclopeto, interpellat latro, indubiè explosurus, nisi Suarius pectus utraque manu nudans constanti voce dixisset, ne differret explodere; nihil enim se avere magis, quam vitam pro ovibus suis ponere. Quâ fortitudinis ostentatione exanimatus prædo sclopetum dimittit. Hoc primo periculo defunctus, amore ovium stimulante, è Tupicorum manibus aliquot captivos eripit, quos ne denuo abigerent, genibus ante latrones positos obtestabatur, ut se suâ potius supellectile, quam carissimis in Christo filiis spoliarent. Sed nihil profecit apud latrones tanta pietas, omnibus iteratâ crudelitate abactis. Dum hæc domigeruntur, in oppido cæteri prædones tantâ inhumanitate furebant, ut nullus ferme fuerit, qui inter vulnera & mortes vincula non induerit. Factâ populatione, hominum urbanissimi simul omnes quasi valedicturi ad Patrem venere, pro omni solatio ironicè togantes, ne se mærore conficeret, eandem enim fortunam omnia Guairaniæ oppida passa esse. Quo audito Suarius, nequicquam reluctans & identidem eum prostrudentibus Mamalucis, statim ad Incarnationis oppidum properare voluit. In itinere cum ante oculos suos concatenatos filios in Christo carissimos, & alios invasionis ignaros, ex villis ad oppidum venientes, de novo abigi videt, dolore pænè obrutus est: qui dolor in immensum crevit, quando tantisper ad oppidum rediens, ut aliquibus saluti foret, è sinu suo abstractas gentis reliquias abigi ab latronibus conspexit. Igitur unico adolescente & puerulo comitatus (nam non plures ex tanto numero latrones ei permiserant) oppidum omninò deserit. Iter erat scabrosum, & hyemis tempestate pluvia maximè sæviebat; quare viribus ex mærore, inedia, & defatigatione paulatim deficientibus, eò redactus est, ut sibi jamjam moriendum putaret, nisi ex Incarnationis oppido aliquot bajuli cum comœatu advenissent: eo enim jam velaverat fama depopulationis, quâ auditâ plerique Neophyti Mamalucorum metu deserto oppido, partim ad Sancti Xaverii coloniam, partim ad Huibaum confugere. Multi adnitentibus Sociis aliò transmigravere. Suarius relictis utcumque viribus ad Divi Pauli ruinas rediens, aliquot Indos hinc inde sparsos retraxit, exiguum ingentis mæroris solatium. Sic oppidum unum prædorum furore, & alterum solâ trepidatione, sine spe restorationis deleta sunt. Antonius Ruifus, dum hæc gerebantur, inter Gualachos versabatur, qui ad subveniendum miseris accurrens, nihil in afflictissimis rebus consilii invenit, quam si gentem ex utriusque oppidi destructione requiri & versùs Villaricam, ubi Sancti Thomæ semita visitur, ad construendum denuo oppidum deduci juberet. Sed id fuit novis se miseris inferere, nam alii Indorum abactores, prædæ intenti, quotquot potuere abductos, aut suis servitiis addixere, aut in Paraquariam immenso pænè tractu abegere. De quâ re per Joannem Suarium & Didacum Raçonierium postremò per se Villaricæ conquestus Antonius Ruifus, cum nihil proficeret, & imminerent alia ab Mamalucis pericula, Franciscum Diastanium in Paraquariam amandat, Prætozem de totâ re edocturum & fulcimenta ruentis Provinciæ postulaturum.

SED Prætor, audito Franciscò Diastanio, de invasione Mamalucorum, oppidorum direptione, & totius Guairaniæ periculo differente, Neophytorum miseriam tam iracundè accepit, quam non convitia debuisset; & inter alia, Diastanio respondens, ait, scire se ex Villaricanorum litteris futiles esse Sociorum metus, Societatem in immensum omnia augere quo se in invidiam traheret aliorum. Sed Franciscus Diastanius, ne dissimulatio tantæ rei Societati aliquando fraudi esset, supplicii libello ex formâ juris concepto, per scribam publicum à Prætoze postulat rebus Guairaniæ provideri. Quibus postulationibus cum Prætor non responderet, nec

Kk

sperarent

CAPUT
XXXII.
Sancti Pauli oppidum devastatur, & Incarnationis colonia describitur.

Joannis
Suarii magnanimitas.

Erumna.

Incarnationis oppidi desertio.

CAPUT
XXXIII.
Socii in Guairania & alibi variè vexantur.

Paraquaria Prætozi incuria.

ſperarent iræ ſucceſſuram oppreſſæ innocentæ æſtimationem, Diaſtanius circumflexo per Paranam itinere ad Provinciale, conſilii ergò, quàm celerrimè potuit, navigavit. Eodem planè tempore, nec abſimili de cauſa, Petrus Romerus Didacum Alfarum eòdem navigare juſſit, quòd idem Prætor, diſſuſo in multas partes malo, lege cavifſet, ne quis impoſterum injuſſu ſuo per Paranam in Guairaniam pergeret, ſed qui eò ire vellet per Paraquarium, ducentarum & quinquaginta leucarum circuitu, iter circumſceteret: & quamvis Societas Prætori expoſuiſſet eam legem rei publicæ noxiam, utpote quæ bello afflictis ſubſidia tempeſtivè miniſtrari non ſineret, tamen nihil impetrarat ab homine conſilii ſui tenace; qui inſuper id addiderat moleſtiæ, ut vulgaret, vi effecturum ſe, ut Neophyti noſtri privati hominibus ſervirent. Franciſcus Vaſquiſ Provincialis, afflictarum Provinciarum ſtatum cùm cognoviſſet, immenſo propè dolori ſuccubuit. Auxit dolorem è Guairania ſuperveniens Paulus Bennavidius ab Ruſſio miſſus, ut nunciaret quorundam mortalium inſolentiam, Neophytos illos, qui è Mamalucorum vinculis ſe exemerant, pro mancipiis diſtrahentium, aut in duram ſervitutem redigentium. Adeò ut miſerrima gens inter incudem & malleum poſita penitus contereretur. Ob eas res Provincialis, imperatis per Collegia precibus & Sacrificiis, Franciſcum Diaſtanium ad Senatum Regium in Peruviam mittit. Ipſe verò adverſo Paranâ in Guairaniam, Socios ſolaturus, & alias calamitates oculis perſpecturus, navigat.

CAPUT
XXXIV.
Societas per
Tucumaniam egre-
giè laborat.

1631.

ANNO milleſimo ſexcenteſimo trigefimo primo, è Cordubeni Collegio excurrentes Socii, multis Æthiopiſ, adhibita conditione, Baptiſmum denuò contulère. Joannes Cereçeda & Antonius Maçerus per quinque menſes continuos Quimilparupes, & Catamareanam vallem apoſtolicè peragrantes, exanthlatis multis laboribus Quichuano & Calchaquinenſi idiomate uſi, præter alia opera, ducentos Barbaros, de quorum Baptiſmi valore dubitabatur, facris undis, cautè tamen, ſubmerſere. Ratio in pleriſque dubitandi erat, quòd Hiſpanus homo, qui defectu Sacerdotis in eo tractu baptizabat, corruptâ formâ uti ſoleret, & multi adultæ ætatis homines ignorarent, quid olim cùm baptizarentur, ſuſciperent. Gaſpar Oſorius, è Chaqueniſ expeditione redùx, Cucuiſenſem regionem inſigniter excoluit. Et, ne ſingulorum Collegiorum excuſſores appellem, omnes ſtudio pari, ſolitè Apoſtolicorum virorum armis, inter Calchaquini belli Tucumaniam pænè totam concutientis tumultus, & peſtis pleriſque in locis latè graſſantis metum, magnas ubique clades dæmoni inferbant.

CAPUT
XXXV.
Apud Caapienſis &
Caafapaguacuenſis
oppida con-
duntur.

Oppidum Di-
vorum Petri
& Pauli.

Colonia Di-
vi Caroli.

SED vis Apoſtolicarum progreſſionum, in Urvaiceniſ Provincia præſertim, vigeat. Petrus Romerus, acceptis aliquot Sociorum ſubſidiis, ad Caafapaguacuenſes rediens, Vincentium Badiam linguæ peritum eis præfecit, tanto Barbarorum plauſu, ut ad Socios excipiendos viam per intactum unius leucæ nemus, deturbatis arboribus, complanaverint. Hoc oppidum Divis Apoſtolorum Principibus Petro & Paulo dicatum, ante finem anni ſexcentas familias, Catechumenorum albo inſcriptas, computabat, è quibus, præter infantium magnam multitudinem, nonaginta adultæ ætatis homines hoc anno baptizari meruere: cæteris, donec ſufficienter erudirentur, in aliud tempus dilatis. Non diu poſt Petrus Mola è Guairania veniens occaſionem dedit ponendæ apud Caapienſes ſedis. Apicabija ſexcentas & quinquaginta familias commodo in loco congregârat, & plerique Barbari tanta ob adeptum Societatis Sacerdotem præbuere lætitiæ ſigna, nemo ut dubitare poſſet ecclitèſe permotos. Id oppidum, quarto ab Caafapaguacuenſibus lapidè poſitum, Divo Carolo Boromæo, Didaci Torres adhuc ſuperſtitis poſtulatū, in gratiam Frederici Boromæi Cardinalis, hujus Provinciæ benefactoris, ritè conſecratum eſt.

CAPUT
XXXVI.
Tapèſi provin-
cia primū
aditur.

PAULÒ antequàm hæc fierent Andreas, Rua ex Japeivenſi oppido, juſſu Romeri, adverſo Ibicuito navigans, ad Tapenſem Provinciam penetrare auſus,

trium